

LIST VŠECH OBYVATEL HANSPAULKY A BABY
ČTENÍ O DNEŠKU I O DOBÁCH MINULÝCH

HANSPAULKA

VYDÁVÁ TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA SOKOL A ZÁKLADNÍ ŠKOLA HANSPAULKA

1 / 2020

23. ročník

ZDARMA

CO
NAJDETE UVNITŘ ?

- Hanspaulka jako pevnost ■ Rozhovor o divadle ■
Hanspaulské zahrady ■ Metro na letiště
- Ze školy a Sokola ■ Od sv. Matěje ■ Ekodomov ■
Aktuality ■ Informace

Jarní přemítání

Jaro letos přichází už od ledna – vlaze teplé slunečné dny, kdy je radost pobývat na zahrádce, se střídají se sprškami deště, zakaboněným nebem a nápory fičícího větru... a jen velice vzácnými sněhovými poprašky. Některé rostliny, jako zimolez kamčatský, to popletlo a vyrašily už v únoru. A ty, které zimu obvykle nepřežijí, jako měsíčky a máta, se celou dobu nepřestaly vesele zelenat.

Loni mělo jaro své rozmary, po horkém a suchém dubnu přišel studený a deštivý květen. Kdoví, jak to bude letos. Každopádně se vyplatí nainstalovat pod okapové roury barely, chytat dešťovou vodu a zalévat s ní... a také se vyplatí být připravený na nečekané změny a výkyvy a ničemu se nedivit.

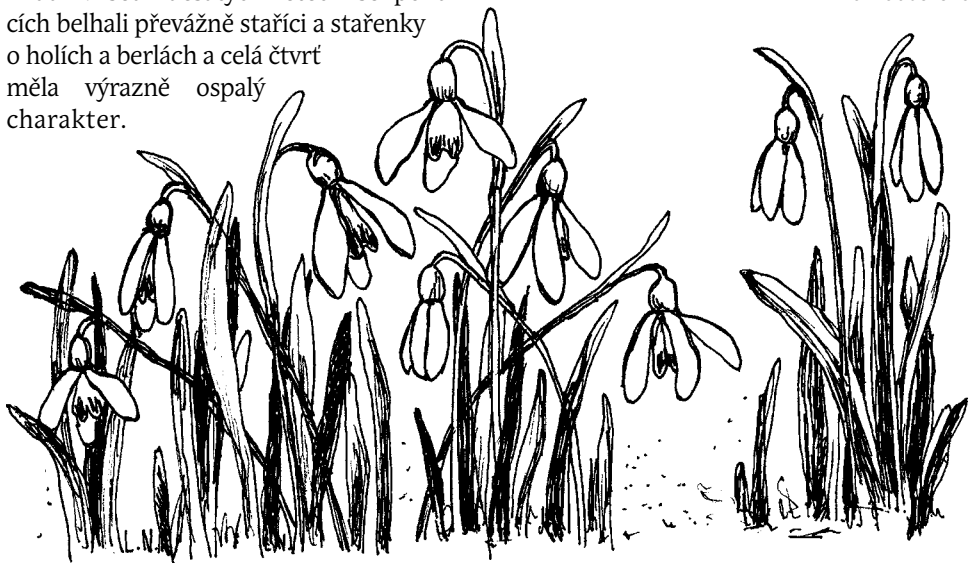
Protože jsem už pamětnice, připadá mi, že se celkový obraz a atmosféra Hanspaulky léty mění taky na „jarnější“. V posledních letech tu potkávám spousty rodinek s malými dětmi, zatímco v časech mého mládí v sedmdesátých letech se po ulicích belhali převážně staříci a stařenky o holích a berlách a celá čtvrť měla výrazně ospalý charakter.

(Bohužel jsem tehdy nebyla napojena na všechny ty skvělé místní polooficiální a undergroundové kapely – takhle vypadal pouliční obraz.)

Ale i hanspaulské ulice jako by v posledních letech víc postihovaly ty zmiňované nečekané změny a výkyvy. Všude se hodně buduje a přebudovává, a tím nemyslím jen rozvrtnou ulici Na Pískách, ale různé necitlivé zásahy i bourání a stavění zgruntu znova. Výsledkem je, že místo poklidné sousedské čtvrti tu máme prakticky všude v dohledu a doslechu rušné staveniště s hlomozíciými bagry a nákladáky.

Některé změny jsou skvělé, mnozí se například kontejnery na bioodpad, nad jinými zůstává rozum stát, jako pilotní testování mikrotenových sáčků na psí exkrementy místo papírových... tak se bavme pozorováním toho všeho a občas se pokusme posunout věci tam, kde je chceme mít.

Eva Hauserová

Hanspaulka jako pevnost a vyhlídka

Vyvýšenina, na níž Hanspaulka spočinula, je jejím obchodním artiklem. Uzavírá ji před ostatním světem, ale umožňuje jí na něj skvělou vyhlídku. Hanspaulka dbalá svých tradic se přesto vyvíjí. Je ochotna asimilovat i nově příchozí, mají-li zájem přizpůsobit se jejímu vkusu. Hanspaulka si nebyla svých výhod a předností vědoma ihned.

Prvorepublikový stavební boom ovládl duch rondokubismu. V č. 2/19 Hanspaulky jsme poukázali na rozmach vlasteneckého cítění, které mělo zájem odlišit se od ostatních dosavadních slohů a vti-sklo Hanspaulce dodnes čitelný malebný půvab. Dekorativnost obloučkových ozdob, masivnost říms, rozmanitost omítek a jejich zbarvení v národních barvách však narazily na vkus moderních architektů. Cítili se světoví a chtěli nabídnout Praze moderní architekturu. Architekt L. Žák postavil na Hanspaulce v duchu poetismu pro Lídu Baarovou vilu připomínající zaoceánskou loď se zaoblenou příďí a kulatými okny na severní straně.

Ladem ležícího svažitého tříhektarového pozemku mezi kostelem sv. Matěje a zříceninou Baba, využili právě pro jeho polohu otevírající se Praze moderní architekti. Ve 30. letech se příležitosti chopil Svaz československého díla, který pozemek koupil. Architekt Pavel Janák vytvořil urbanistický plán osady. Jako první si uvědomil význam širokého rozhledu pro lukrativní stavby. Aby zajistil všem plánovaným vilám ničím nerušený výhled, prosadil šachovnicový způsob zastavění. Na Babě tak vznikla kolonie vil s vyhlídkou.

Výstavba 33 rodinných domků se řídila zásadami zdravého bydlení. Celá kolonie je dílem několika architektů, kteří

byli omezeni jen rámcovými požadavky: výškovými proporcemi budov, plotů a poskytnutím dostatečného prostoru zeleni.

Majitelé vil mohou soutěžit o to, kdo má nejlepší výhled na Prahu. Noví obyvatelé Baby, kteří si vybrali místo s pohledem na idylickou Prahu, netušili, že v budoucnosti budou mít vyhlídku na mrakodrapy vyčnívající nad horizont Pankráče.

Za vyhlídkou dnes lidé jezdí. Ve snaze rozšířit svůj obzor, přehlédnout větší část území, se staví v zalesněné přírodě rozhledny. Jsou však lidé, kteří rádi vyhlídku přímo ze svého domova. Hanspaulka je mezi lákavými čtvrtěmi výjimečná právě tím, že z jižní a východní strany má otevřený výhled na Prahu. Touha zmocnit se co nejširšího výhledu byla výzvou.

Příležitosti zakotvit na Hanspaulce se zákonitě chopili i architekti. Dodejme, že ti nejlepší. Koncem 20. let se zde usídlil Antonín Engel, který urbanisticky koncipoval Dejvice. Postavil si vilu v klidném místě s cílem získat soustředění ke své práci. Nekonkuroval funkcionalistickému slohu vil na Babě, ale postavil si vilu

spíše s prvky rondokubismu. Alois Dryák zde o něco později postavil na velmi atraktivním místě školu a poblíž ní exkluzivní vilu pro Dr. Oesterreichera a podílel se s architektem Jaroslavem Vondrákem na urbanistické koncepci zeleně Hanspaulky. Jeho architektonické touhy ho však zanesly na Ořechovku, kde zanechal nepřehlédnutelnou stopu.

Přehlédnout co nejširší prostor z jednoho stanoviště lidi těší. Nabídnout obyvatelům vil co nejširší pásmo výhledu z jedné místnosti však nenabízelo ani funkcionalistické řešení s jeho pásy oken po celé šíři průčelí. Chtěl-li zájemce obsáhnout celých 180°, musel přejít do další místnosti.

K řešení tohoto problému dopomohly technologie. Ty se lehkou zmocnily staré myšlenky, s kterou přišlo již baroko. Nápad existuje již od 17. století. Hlavním propagátorem nových architektonických tvarů staveb, kde se do popředí dostává ústřední obytné jádro na půdorysu kruhu či oválu, byl rakouský architekt J. B. Fischer z Erlachu a jeho následovník, český architekt italského původu G. B. Alliprandi. Stačilo tento ovál zasklít a záměr přehlédnout celý půlkruh byl splněn.

V ulicích Na Paťance, Na Černé hoře, v Hanzelkově ulici se můžeme setkat

s obytnými budovami, které využívají celozasklených oválných nebo kulatých staveb, které jsme mohli spatřit převážně na šlechtických palácích. Moderní doba zahalila barokní myšlenku do podoby high-techu či brutalistického hávu a nabídla ji každému.

V současnosti osídlil snad nejvyšší místo Hanspaulky architekt Ladislav Fiála, milovník divoké přírody a jedinečného výhledu. Jeho polyfunkční budova DRN na Národní třídě obrůstá travou, i když zhotovenou částečně z kovových prutů. Jeho vila obrůstá skutečnou vegetací a vévodí z vrcholku kopce divokému, romantickému údolí, kde budí dojem nedobytného sídla. V ulici Na Paťance a Na Černé hoře jsou rozestavěny v brutalistickém stylu vily, které uzavírá ze strany do ulice betonový skelet, z druhé strany mají soukromí s výhledem.

Ve skromnějším duchu se zmocňují výhledu tři vily v ulici Na Mičánci, kde postavila řadu tří vil v klasickém anglickém stylu z pálených cihel firma Lábus AA. Výhled zajišťují zasklené terasy z obou stran vil. Dá se očekávat, že noví stavebníci obsadí i další místa s výhledy na Prahu.

Jak bojují o výhled jiné čtvrti položené na rovině? Zde se uplatňují architekti výškových staveb. Můžeme konstatovat, že architekti mrakodrapů vítězně soupeří co do výšky staveb s gotikou, z níž přebírají její objev – skelet s opěrnými sloupy. Katedrály ve 12. st. ve Francii stejně jako mrakodrapy využívají skeletový princip. Ten stavebníkům umožňoval zbavit se opěrných zdí a přivést dovnitř stavby více světla z obrovských oken ve zdech. A tak díky novým technologiím shlíží na okolní Prahu nejen přečnívající Hanspaulka, ale i zastrčený Žižkov.

Zdeněk Jonák

O divadle s Hanou Fischerovou

Každý z nás občas rád zajde do divadla, aby zapomněl na denní starosti a potěšil duši. Mezi námi na Hanspaulce žije kostýmní výtvarnice Hana Fischerová, která se tvůrčím způsobem podílí na vzniku divadelních inscenací. Protože divadlo je i mou zálibou, položila jsem paní Fischerové několik otázek.

Jste absolventkou oboru scénografie na pražské DAMU. Ovlivnil vás někdo z učitelů, nebo jste si vzor našla jinde?

Byla jím Ester Krumbachová, skvělá filmová i divadelní výtvarnice, jedna z nejvýraznějších osobností české nové vlny 60. let. Podobný přírodní talent se rodí jen vzácně. Ona tehdy k velké škodě studentů učit nesměla, ale mě učila soukromě, protože byla kamarádka mojí mámy. Určitě měla na mé rozhodnutí studovat scénografii zásadní vliv.

Dělala jsem zkoušky na DAMU několikrát, a nakonec jsem se tam dostala. Studovala jsem kostým i scénu, ale v praxi se věnuju už jen kostýmům. Je to i tak spousta práce.

Když jsme byli na DAMU ve čtvrtém ročníku, byl Palachův týden, 17. listopadu Národní třída a my jsme se toho všeho jako studenti velmi aktivně účastnili. Je dokonce doloženo, že divadelní fakulta byla vůbec první fakultou, která vyhlásila stávkou. Začala v sobotu ráno, den po 17. listopadu. Stávkou vyhlásil můj spolužák z ročníku, režisér Michal Dočkal. To je historický fakt a já jsem ráda, že jsem byla u toho!

Školy byly o víkendů normálně zavřené, ale na DAMU tu sobotu probíhaly konzultace pro uchazeče o studium. Něco jako den otevřených dveří. Tak se těch otevřených dveří využilo a okupační stávka u nás mohla začít bezprostředně to ráno.

Ještě odpoledne se ke stávce studentů přidala většina pražských divadel a v pondělí pak ostatní vysoké školy. Studenti jiných

Foto z inscenace
Jiráskova Lucerna
Divadlo v Dlouhé
(foto: ©Martin Špelda)

škol museli počkat, až jim školy odemknou. To se mnohde neobešlo bez konfliktu s vedením školy. My jsme ale měli výhodu, že v pondělí už byla škola dávno naše a koordináční výbor vysokých škol se mohl usadit v Disku, studentském divadle DAMU.

Školu jsem pak sice dokončila v řádném termínu, ale diplomku jsem si odložila o rok, protože jsem se podívala trochu po světě. Můj tehdejší chlapec a nynější muž získal stáž v USA a já tam odjela za ním. To byl rok 1990. Diplomku jsem psala tam, a tak jsem končila studia až v roce 1991.

Dodnes si vybavuju ten závatný pocit svobody a hrdost na to, že jsem z téhle země. Češi mi připadali ve všem skvělí, rozumní a byla jsem pyšná na svého prezidenta. Když někde v zahraničí mluvil, pamatuju si, jak nám ho všichni záviděli. Někam se mi tenhle pocit vytratil.

Pak jste začala pracovat...

U scénografů je to se stálým zaměstnáním trochu jinak. Pevné angažmá je u nich poměrně vzácné. Jsou většinou na volné noze a pracují, když je pozve ke spolupráci režisér. A to na konkrétní inscenaci v konkrétním divadle.

V tomhle ohledu je DAMU výborná škola, protože vám už během studia pomůže vytvořit kontakty s režiséry rovnou při práci. Ve škole nebo v Disku. A často už během studia začínáte i samostatně v divadlech mimo školu.

Tím mým prvním „mimo školu“ bylo asi to nejmenší divadlo v Praze, divadlo Rubín na Malé Straně. Chodila jsem tam ze školy přes Karlův most a vzpomínám na to ráda.

Ve škole jsme začínali s Michalem Dočkalem inscenací Shakespearovy komedie Večer tříkrálový. Měla poměrně velký úspěch. Byla vymyšlená sice pro učebnu, ale pak se hrála několikrát i ve Valdštejnské zahradě. Herci z našeho ročníku hráli v kostýmech, které jsem ušila tady doma, na Hanspaulce a scéna byla udělána z několika málo praktikáblů, zapojili jsme do ní i barokní kašnu, kde jsme inscenovali potopení korábu. Kdo to tam znáte, je to ta kašna s rybou poblíž krápníkové zdi. K tomu účelu jsem vyráběla miniaturní papírové koráby, docela důkladně zpracované. Pluly, dokud papír nenasákl tolik vody, že začaly tonout, jak jsme to potřebovali pro zápletku hry.

Dneska si uvědomuju, že jsme postupovali tak trochu jako v antickém divadle,

využili jsme plenéru, přirozeného světla, stmívání a západu slunce v nádherné scénérii Valdštejnské zahrady. Takhle se hrálo dříve, dokud si barokní scénografie nevyžádala rafinovanější postupy.

Michal byl mnohem dál než já, ostatně to má správný režisér být. Já většinu věcí tehdy dělala víc intuitivně. Kostýmy jsem šila sama a kombinovala je s domácím fundusem. Už tehdy jsem použila všechno, co jsem našla doma. Můj muž takhle přichází o košile do dnes a dost si na to stěžuje!

Dáváte přednost určitému typu scény?

Mám zkušenost většinou s tradičním kukátkovým kamenným divadlem. Letní scénu, jako právě tu kašnu v zahradě, jsem už pak nezažila.

Jedno představení, na kterém jsem se podílela, se dostalo až do Albánie na slavný divadelní festival antických dramát v Butrintu. Divadlo v Dlouhé tam bylo pozváno s inscenací Senecovy Faidry. A to prý byl zážitek. Měsíc vycházel z mraků nad skutečným antickým amfiteátre, právě když Faidra obrátila dýku proti své hrudi. Antika je holt teatrum a tam se to sešlo všechno, jak má být. Bohužel jsem u toho nebyla, měla jsem

Foto z inscenace Jiráskova Lucerna
Divadlo v Dlouhé (foto: ©Martin Špelda)

už jinou práci. Tahle mimořádná inscenace režisérky Hany Burešové se úspěšně hrála mnoho let v Dlouhé, a ještě dalších pár let i v Brně. Ve stejných kostýmech a scéně, se stejnou hlavní představitelkou, Helenou Dvořákovou.

Naše absolventské představení v Disku se jmenovalo Dantonova smrt. Georg Büchner ji napsal o francouzské revoluci.

Určitě nejvíc inscenací jsem ale udělala v Divadle v Dlouhé, několik v Městském divadle v Brně. Pracovala jsem i jinde, třeba v pražském Národním divadle – Beckettovo Čekání na Godota (režie Michal Dočkal), Opera v Plzni – Beethovenův Fidelio (režie Miloslav Nekvasil). Ale v Dlouhé pracuji nejraději, cítím se tam nejvíc doma.

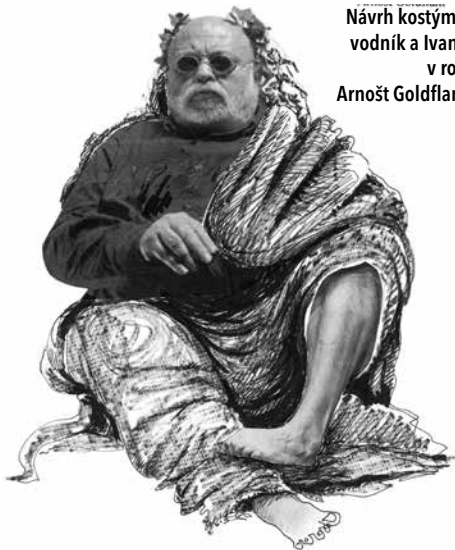
Měla jsem možnost pracovat i v Budapešti v divadle Vígszínház a v Bukurešti v divadle Bulandra. To byla velmi cenná zkušenost. Inscenační tým byl český, herci pro mě neznámí. Taková práce je náročná na komunikaci a adaptaci na cizí dílny a způsoby práce, ale musím říct, že v obou divadlech byl herecký soubor tak úžasný, že jsem nelitovala. Dílny v Maďarsku byly možná nejlepší, jaké jsem zažila. Ono je dobré pracovat venku anebo alespoň co nejvíc cestovat. Ta naše česká perspektiva je někdy hrozně malá a je zdravé trochu z té bezpečné ulity vypadnout.

Inspirovaly vás některé hry? Které své inscenace považujete za zdařilé?

Já bych ani neřekla, že by mě inspirovaly hry. Samozřejmě dramatická literatura je bohatá a nikdy nestihnu přečíst ani zlomek těch nejlepších her. Zajímal mě vždycky Čechov, Ibsen. Ale to, co mě inspiruje, jsou režiséři a jejich důvody, proč si určitou hru vybrali. Když najdou téma, které považují za důležité, baví mě se na tom podílet a pomáhat tomu na svět.

Hana Burešová například ráda inscenuje hry, které se tu nikdy nehrály, nebo které

**Návrh kostýmu
vodník a Ivana
v roli
Arnošt Goldflam**

jsou už považované za nehratelné. Pracuje ale i na osvědčených hrách, její záběr je opravdu široký. S ní mě seznámil spolužák scénograf David Marek. Potřeboval pomoc s kostýmy do inscenace Lhář od Goldoniho. Slíbil scénou i kostýmy a nestíhal. Hana byla vůči mně trochu nedůvěřivá, ale hned po premiéře mi nabídla další práci a dělám s ní už 16 let. Znamení kříže od Calderóna v Brně, Lékař své cti v Dlouhé, nebo Senecova Faidra, Ghelderodova Slečna Jairová, Jiráskova Lucerna, Sofoklova Élektra. Zatím poslední byl Romeo, Julie a tma od Otčenáška.

Hana pracuje samozřejmě i s dalšími výtvarníky. Ale spolupráce s ní nebo s režisérem Honzou Bornou (Hrabal, Brechtovy Hovory na útěku a další inscenace) taky v Dlouhé, měla pro mě vždycky velkou cenu.

Je hodně intenzivní zážitek seznámit se vždy s novým světem, kterým každá inscenace je. Je to dobrodružství až moc skutečné, vždycky vám hrozí debakl. I těm nejzkušenějším nikdy nikdo nezaručí výsledek. Já během výroby a zkoušení většinou trnu.

Návrh kostýmu Klásková
v roli Magdalena Zimová

Ale musím říct, že když se hra povede, mám energii vrácenou. Přijít na reprízu, kterou jste takhle v potu tváře dělali, sedět tiše a pozorovat, jak to funguje. Jak se lidé smějí v komedii a pláčou při tragédii, jak vyšly dramatické situace a jestli kostýmy slouží dramatické postavě. To poznáte na divácích. A to je honorář, kterému se málo co vyrovná.

Premiéra na mě takhle nefunguje. Moje pochyby jsou většinou spolu s únavou ještě moc silné na to, abych si to užila. Ale na reprízu si zajdu, sleduju lidi. Herci jsou na jevišti to hlavní a scénografie jim pomáhá, pokud je dobrá. Ale divadlo, to jsou herci, na nich to všechno stojí.

Ovlivňuje režisér práci scénografa?

Zásadně ji ovlivňuje, už výběrem témat. A má taky poslední slovo. Ale i režisér se potřebuje nechat ovlivnit, je to vzájemná spolupráce. Inscenace vzniká v dialogu či rovnou v týmu a někdy je těžké vůbec vystopovat, kdo s čím přišel. A je to jedno, důležitý je výsledek. Já tomu říkám aplikovaný výzkum.

Scénografie vyžaduje mnoho schopností a v neposlední řadě i schopnost spolupráce s ostatními. Komunikaci. Váš talent

a schopnosti jsou tu pro společnou synergií, ne samy pro sebe jako ve volné tvorbě. Socha může stát sama, scénografie musí sloužit dramatickému textu, inscenaci, působí v čase a v prostoru a pohybují se v ní herci. Kostým, to taky není socha, musí sloužit charakteru postavy, jejímu vývoji i pohybu a je celkem jedno, jestli mluvíme o historickém kostýmu nebo současném civilu. Je to stejně těžké. Historický kostým je jen nákladnější, to je celý rozdíl.

Změnila se scénografie v poslední době?

Divadlo i divadelní scénografie se mění jako všechno, dynamicky a nezadržitelně. Vstupují do něj nové technologie a módní trendy. Ale jedno zůstává stejné od antiky: musíte zaujmout diváky, jinak odejdou!

A asi těžko zaujmete něčím, co nezajímá vás. Takže to, co divadlu nelze vzít a co je jeho největší výhoda, je velké nasazení všech, vzájemné porozumění, které vznikne, když diváci přistoupí na hru, uvěří v nastolené téma, nebo je alespoň začne zajímat.

Tenhle moment není zadarmo a nedá se vykalkulovat na sto procent. Jsou večery, kdy se to prostě nestane a nikdo neví pořádně proč. Jiný večer to funguje. Diváci tvoří podstatnou část energie představení.

Když k tomu souznění dojde, cítíte to všichni. K tomu spojení různých měrou přispívá autor, režisér, herci i scénograf i lidé v zákulisí. Je to předem smluvená hra, na kterou ale nemusí divák automaticky přistoupit. Každý večer tak mají herci trému, jak ten živý tvar, to setkání může dopadnout. I nazzkoušené inscenace se můžou zvrtnout.

Na tohle téma je i mnoho divadelních her. Jednu teď zkusíme v Dlouhé. Ale přečtete si Čapkovu *Jak se dělá divadlo*. Nic se nezměnilo. Pořád to stejné úsilí, lidský faktor na jevišti i v hledišti a křehká rovnováha živého tvaru, je největší předností i nevýhodou divadla.

Děkuji za rozhovor.

Hany Fischerové se ptala Eva Kalousková

Je Hanspaulka potápějící se Titanic? aneb Jací lidé, taková zahrada

Kdo může hanspaulské zahrady znát lépe než ten, kdo rozumí zahradám a věnuje se jim po převážnou část svého života. K povídání o zahradách, životním prostředí, pokroku, staré a nové době, lidském společenství a také pokoře, jsem se sešla s Ing. Vítem Škopkem, který se vyučil zahradníkem, pak absolvoval Střední zahradnickou školu v Mělníce a své školní vzdělávání dokončil na Vysoké škole zemědělské. To ale neznamená, že tím své vzdělání ukončil. Cestuje po světě a po zahradách, poznává a srovnává.

Co potřebuje zahrada?

Zem, vodu,.... ale v první řadě slunce, přinášející do zahrady světlo, které rostliny ke svému životu potřebují. Některé více, jiné méně.

Slunce je přítel či nepřítel. V dřívějších dobách lidé slunce uctívali jako boha, respektovali jeho sílu. Lidé nejsou od přírody vybaveni k pobytu na plném slunci. Odjakživa se před ním chránili. Oděvem, obydlím, u domů vysazovali stromy na ochranu před sluncem i bleskem. Naši předkové byli více závislí na přírodě, respektovali ji, měli respekt k přírodě i k sobě navzájem.

Moderní doba (ale moderní ji nazýváme my) přinesla naprostý obrat. Více slunce, slunce do bytu, kam nechodí slunce, chodí lékař, vystavování celého těla slunci, domy otevřené slunci, stromy nesmí stínit. Běžná zahrada má 3 patra rostlin: bylinné patro, střední patro – keře a vyšší patro – stromy podchozí výšky, které stíní a chrání nás.

Snem mnoha lidí je bezúdržbová zahrada, někdy také nazvaná zahradou líného intelektuála, který chce na zahradě trávit svůj volný čas, ale nemá čas na ni pracovat. Nedávejte mi sem žádné stromy, nechci uklízet listí. Výsledkem je ústup stromového patra a následkem vyprahlá půda, sežehlá tráva, které nepomůže ani automatická závlaha.

Touto cestou šli Australané a za 150 let přeměnili svou zemi v polopoušť. Dnes si lámou hlavu, jak nepříznivý vývoj zvrátit, vypisují granty na ozelenění. I my podobně likvidujeme zeleň pro něco, co přináší krátkodobý efekt, ale problémy pro budoucnost. Již dnes se to projevuje tím, že nedokážeme udržet vodu v krajině.

Současná zahrada – túje, pěstěný trávnik, jediný strom

Je známá vazba mezi rzí hrušňovou a jalovcem. Napadla všechny hrušně, kolem kterých chodíme. Přesto se z veřejných peněz na Hanspaulce vysazují hrušně, například u Kotlářky jsou podél cesty malé stromky se skvrnami na všech listech.

Oblast kolem Kotlářky je zahrnuta do Centrálního parku Hanspaulka. Snažíme se tu obnovit genofond starých krajových odrůd a na Hanspaulce se tradičně hrušně vysazovaly, obzvláště podél cest. Sad není určen pro produkci a nezáleží tak na redukci výnosu kvůli napadení rzí hrušňovou. Celý prostor sadu a přilehlé plochy jsou vedeny bez chemického ošetření s cílem vytvořit vlastní rovnováhu biosystému tak, jak fungoval v minulosti. Součástí sadu jsou i květové loučky, na které je v květu překrásný pohled. Do parku umísťujeme domečky pro hmyz, skalky pro ještěrky, po louce pobíhají i zajáci.

S různými druhy chorob a škůdců na zahradách je to složitější. Na jejich rozšíření má vliv i člověk. Se změnami vkusu v 70. a 80. letech se v zahradách ve větší míře rozšířily jalovce, které jsou mezipřítelny hrušňové rzí. Kromě toho vlivem změny klimatických podmínek přestal fungovat fyto-sanitární účinek

zimy. Několik dnů tuhých mrazů by stačilo zničit klíněnku, spory rzí i španělské slimáky. Je patrné, že období s rozdílným průběhem klimatu se střídají. Dnes je otázka změn klimatu velmi živá a neustále hledáme odpovědi na faktický dopad těchto změn na náš život. Určitě neseme i svůj díl viny, ale až další běh času ukáže jak velký.

Jak původně vypadala typická hanspaulská zahrada?

První obyvatelé Hanspaulky zakládali své zahrady ve 30. letech. Zahrada té doby byla rozdělena na část okrasnou, s místem pro odpočinek a rekreaci, a užitkovou. U domu byly záhony s okrasnými květinami, většinou záhonek růží s okrajem z udržovaného buxusu (vzorem byly zámecké zahrady), trvalkové záhony doplněné letničkami. U domu podle možnosti terasa pro odpočinek a trávník k rekreaci. Vzdálenější část zahrady byla věnována pěstování zeleniny, bylinek, drobného ovoce, na každé zahradě bylo několik ovocných stromů. Typickým stromem všech zahrad byly meruňky, kterým se na Hanspaulce velmi daří. Po obvodu byly cesty, u větších zahrad vedla cesta i středem zahrady, v klidném koutě zahrady altánek. Z tohoto schématu vykrčili zahradníci až v éře funkcionalismu.

Rozvoj zahrad v tomto složení umožňovala dostupnost zahradnických služeb. Vily movitějších majitelů s velkými zahradami měly svého zahradníka, který se staral o zahradu, květiny, stromy i zeleninu, majitelé menších zahrad si zahradníka zvali několikrát ročně.

Zahrada založená otcem arch. Kaplického která vám možná připomene fotografie Josefa Sudka - původem po otci pana arch. Kaplického, a opravdu se na této zahradě lidé okolo Josefa Sudka scházivali. Současný majitel pečlivě udržuje odkaz na minulé časy.

Zahrady založené ve 30. letech se v šedesátých a sedmdesátých letech udržovaly převážně svépomocí, jejich rekreační využití ustoupilo, některé části zahrad se neudržovaly a zarůstaly. Až za dalších třicet let, na přelomu tisíciletí, se začaly zcela měnit.

Ze současné zahrady zmizela samozásobitelská složka. Dnešní majitelé nechtějí na zahradě ovoce – jdou na ně včely a vosy, mohly by bodnout. V trávníku nesmí být jetel, ze stejného důvodu. Nechtějí stromy, museli by uklízet listí. I když se už nějaký ovocný strom vysadí, zůstane většinou nesklizen. Bio ovoce se kupuje v supermarketu.

70. a 80. léta přinesla útlum výstavby, stavěly se jen menší domky s okrasnou zahradou a koniferami, většinou tújemi, jalovci a úzkým sortimentem pomalu rostoucích keřů (tavolník, dřišťál, skalník).

V 90. letech vznikl požadavek bezúdržbové zahrady. Zahrada líného intelektuála není proměnlivá, je v zimě v létě zelená, připomíná rozptylový háj, ale je takzvaně bezpracná. Nově se v tomto druhu zahrad začal používat kůrový mulč a pod něj geotextilie, která za čas zahradu spíše hyzdila. Když ptáci kůru rozhrabali, vypadala jako špinavé prostěradlo. Byly požadovány plastové obrubníky, aby se záhony nemusely obrývat. Stromy, kromě jehličnanů, na nich nerostly, protože mají listí, které je třeba uklízet.

Na přelomu tisíciletí se rozšiřuje nabídka technologií a pomůcek pro zahrady, které mají usnadňovat práci. Zahrady vytvořené v duchu minimální údržby se začaly doplňovat o pestrolisté formy okrasných a keřů, v zahradních kompozicích se začínají znovu objevovat trvalkové záhony, ale samostatně bez užšího napojení na keře a stromy. Odvaha vysadit keř mezi

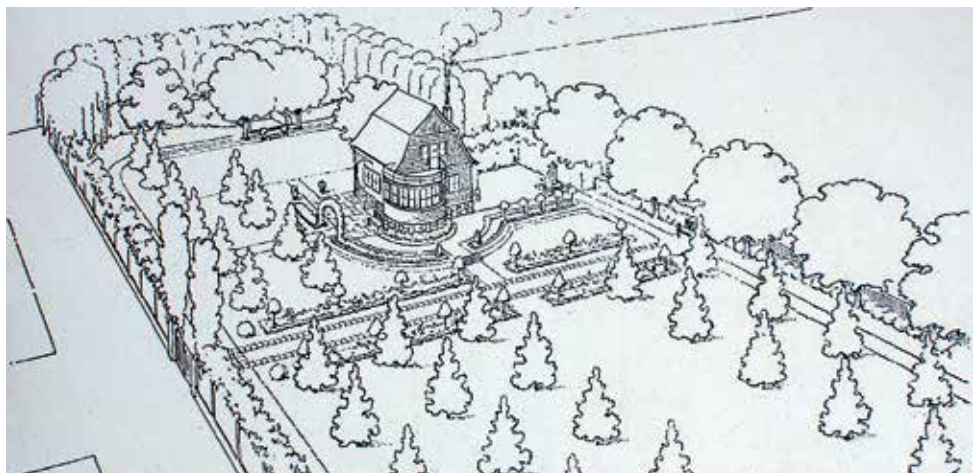

trvalky nebo trvalky pod ovocné stromy, chybí. Ale pomalu se začíná hledat cesta zpět ke čtyřem ročním obdobím.

Dnešní doba nabízí oproti vzdálené i nedávné minulosti netušené možnosti nových technologií, které již lépe zapadají do přírodního pojetí zahrad. Můžu zmínit velmi zajímavé trendy v tvorbě mlátových, šterkových, oblázkových cest, ohraničených ztraceným ocelovým pásem. Také sortiment výpěstků se neustále rozšiřuje a zároveň se v nabídkách péstebních firem objevují i původní odrůdy rostlin do zahrad. Teď už je jen na nás, zahradnících, jak se toho chopíme, jak to dokážeme vše namíchat a jak také dokážeme odolat některým požadavkům klientů, kteří se domnívají, že si za své peníze mohou objednat cokoli, co je napadne.

Objevují se ale i jiné trendy.

Pokud chceme mít harmonickou zahradu, poučme se při vycházkách a výletech do přírody. Všimněme si, jak vypadá příroda – remízek, mokřad, skalka. Čím je zahrada menší, tím menší výřez přírody by měla obsahovat. U atria třeba jen suchá louka, stinná s azalkami, kapradinami, rašeliníštěm, na úpalu mediteránní, středomořská.

Permakulturní zahrada je uvolněná, s koloběhem uhlíku a dusíku – co zahrada vyprodukuje, to se do ní zase vrátí. Minimalizace vstupů chemie, kterou nahrazuje biomasa a vytvářený ekosystém, kde škůdci jsou eliminováni predátory nebo podmínkami.

Zahrady, zahradní tvorba, vztah k zahradám jde ruku v ruce s chováním celé společnosti, přímo je odráží jako zrcadlo. Způsob chování jednotlivce určité s velkou přesností podle toho, jakou má zahradu. Myslíím tím zpupnost, přezíravost, nedostatek pokory, takový člověk přistupuje zpupně, přezíravě, bez pokory k lidem, k přírodě, tedy i k zahradě. To platí o lidech bez ohledu na to, v jaké době žijí. A tak jsou zahrady někdy lepší, veselejší, útulnější a jindy zase tvrdě zmasakrovány neoborným řezem, plastovými doplňky, a v neposlední řadě ne-sourodým rostlinným materiálem.

Tak lze číst i historii Hanspaulky ze zahrad.

Hanspaulka 20. a 30. let: milionáři i domkáři. Jádro Hanspaulky úřednická čtvrť, vrstevnatá a společensky žijící. Úředníci, živnostníci, majitelé firem i velmi bohatí umělci. Tomu odpovídaly

i zahrady. U řadových domků menší, movitější si mohli dovolit skoupit pozemky kolem sebe, aby měli velkou zahradu, případně místo pro tenisový kurt. A tak to bylo až do konce dvacátého století. Dnešní kupci se snaží celou zahradu vytěžít pro své potřeby – garáže, bazén, podzemní fitko, betonové parkoviště. Pro alespoň nějakou zahradu už mnoho místa nezbyvá, ale stejně by z ní byl jen nepořádek. Panelák na široko. Sice dobrá adresa, ale ztráta chápání nadčasových hodnot.

Prvním signálem k poznání toho, kdo zde bydlí, je oplocení. V době výstavby Hanspaulky platilo, že do zahrady musí být vidět. Na Babě platil přímo předpis, že plot musí být průhledný, maximálně 140 cm vysoký. Pamětníci mi kdysi vyprávěli o vyjíždkách pana prezidenta Masaryka na koni – projížděl a shlížel na zahrady, obdivoval je. O čem vypovídají dnes uzavřené zahrady, neprůhledná bednění, beton, vysoké zdi?

Závěrem přání: aby na Hanspaulce s námi mohla i nadále žít zvířata: zajíc, ježek, puščík, kuna, a především množství zpěvných ptáků.

Ing. Víta Škopka se ptala Ludmila Čumplová

Metro na letiště - úvodní poznámka

V čísle 3/2017 časopisu Hanspaulka jsem již psal, jak se pomalu zapomíná, že metro A je vyprojektované až na letiště a jeho stavba byla z jakýchkoli příčin zastavena v Motole. Měla dále pokračovat přes stanici Dlouhá míle (se záchytným parkovištěm a autobusovým terminálem) ke starému letišti a pak až k terminálům nového letiště. Nebude však na škodu uvést některé informace o výstavbě i této trasy. Získal jsem je, tak říkajíc, přímo od pramene.

Tím pramenem byl můj výborný kolega ze studií na stavební fakultě, G. Blažek. Dozvěděl jsem se, že jako zaměstnanec firmy Hochtief AG Frankfurt koordinoval za německého partnera výstavbu a projektovou přípravu části trasy tunelů z Vypichu do Motola a stavbu stanice Bořislavka. Dlouhá desetiletí jsme se neviděli, neboť zkraje sedmdesátých let se odstěhoval s rodinou za příbuznými do Německa. Jako stavař našel zaměstnání ve firmě Hochtief, kde se vypracoval až k výše zmíněnému postu.

Za stanicí Nemocnice Motol je již vyraženo 408 m trati směrem k letišti. Dnes

tento prostor slouží jako přeřazovací tunel, kde vlakové soupravy metra přejíždějí za konečnou stanicí na opačný směr, a jako odstavné koleje pro vlaky metra po ukončení denního provozu. Za odstavnými kolejemi byla vyhloubena obrovská stavební jáma (KU 1 Kukulova 1), která měla být startovací jámou pro pokračování ražby k letišti (úsek VI A). Tato pomocná jáma je již zasypaná, nedalo se ji déle držet, protože její záporové stěny neměly trvalé kotvení a propadlo jim technické osvědčení. Pro představu její velikosti je připojen obrázek.

Dá se předpokládat, že, dojde-li v budoucnu k dalšímu zvýšení kapacity letiště, přímé napojení letiště na síť metra se nakonec dokončí.

V příštím čísle napíšeme o ražbě dvoukolejných tunelů a bezesloupových staničních hal, což je tunelářské mistrovské dílo, které dosud v Česku realizováno nebylo.

Pozn.: čerpáno ze zdroje: Ing. Gottlieb Blažek, časopis Tunel, číslo 4/2013

Ladislav Trojan

Děti z hanspaulské školy na pomoc australským zvířatům

Před dvěma týdny přišel za námi do kanceláře Matyáš ze 6. třídy. V ruce měl velkou lahev od okurek s upraveným víkem pro vzhazování peněz a barevný plakátek. Na něm byl nápis „Přispějte i vy. Všechny peníze půjdou na pomoc zvířatům v Austrálii“.

Pomohli jsme svolat školní parlament a zástupcům tříd Matyáš vysvětlil, o co mu jde. Další dívka navrhla, že by škola mohla adoptovat koalou. Nakonec bylo domluveno, že děti zorganizují sbírku. Připravily si hlášení do školního rozhlasu, mnohé třídy nakreslily plakátky, které vybízely k pomoci. Lahev na příspěvky stála před kanceláři a začala se plnit. Objevily se v ní papírové peníze, ale i mnoho mincí, které děti přinášely, každé podle

svých možností, zapojili se i dospělí i návštěvníci školy. Vybírání finanční pomoci trvalo více jak týden, pomohli i žáci 9. tříd, kteří přímo s „kasičkou“ obcházeli školu. V pátek 7. 2. jsme lahev vyprázdnili a vybrané peníze spočítali. Sbíрка vynesla 7 777 Kč. Tuto částku posíláme na účet ZOO Praha, zřízený právě pro pomoc Austrálii. Odtud půjdou peníze organizacím, které se pomoci zvířatům věnují.

Víme, že pomoc je na světě potřeba na různých místech, k různým účelům. U naší sbírky si ceníme, že nápad vyšel od dětí, samy se podílely na organizaci a snažily se ji různým způsobem podpořit. Patří jim velký dík!

Marie Pojerová

Historie a vznik nového praporu naší sokolské jednoty

V předminulém, sletovém roce, pořídila naše sokolská jednota dvě repliky svého historického praporu. S nimi teď můžeme vystupovat na veřejných sokolských akcích, které se často odehrávají venku za každého počasí. Originál historického praporu naší sokolské jednoty byl již tak vetšý, že se bez rizika poškození nedal používat. Prapor je ale vizitkou jednoty a má ji reprezentovat.

Dlouhá léta výbor naší jednoty řešil problém, zda dát vytvořit repliku praporu, nebo ho zrestaurovat? Nechat prapor nově vyšíť podle originálu je drahé, ale i restaurování je velice nákladné. Přitom by to nevyřešilo riziko poškození praporu stálým používáním. Až Hana Fischerová, která má jako scénografka zkušenosti z práce s textilem, přišla s myšlenkou použít k výrobě repliky techniku oboustranného tisku na látku. Je to levnější než vyšívka a při dnešních technologiích tato forma tisku dokáže odolávat povětrnostním podmínkám. Oslovila odborníky, grafiky Marka Jodase a jeho dceru Markétu, kteří žijí a pracují na Hanspaulce. Mnohaleté zkušenosti pana Jodase a neobyčejná píle a vytrvalost Markéty se tu spojily a díky nim vzniklo dílo, které slouží přesně svému účelu.

Jako podklad pro grafickou práci byl pořízen snímek obou stran originálního praporu nasnímaný v profesionálním studiu fotografickou metodou z výšky. Potom Markéta převedla neobyčejně pečlivě každý steh a každý detail předlohy, bod po bodu, do grafického programu. Práce je to nesmírně časově náročná, ale jediné tak se převede originál do grafiky co

nejvěrněji. Vznikl tak dokonale grafický obraz praporu, který je léty už dost poškozený a barvy jsou vyrudlé. Bylo rozhodnuto, že nový prapor si svůj historický nádech podrží i v replice, protože cílem nebylo udělat nový prapor, ale repliku historického praporu v celé jeho důstojnosti a s jeho pamětí. Graficky se upravila některá poškození a zásahy času, ale autentičnost zůstala. Byla ponechána vyrudlá barevnost i za cenu větší pracnosti, takže barva nového praporu není jednolitá, ale věrně napodobuje skutečnou barvu praporu starého. Obdiv si zasluží citlivost, s jakou Markéta pracovala. Za použití současné grafické techniky se jí podařilo zachovat zručnost vyšivaček i ducha těch časů, kdy byl prapor vyroben. Replice to dodává autentický ráz a tisk nepůsobí levně jako reklamní poustač. Naopak z mírného odstupů je k nerozeznání od originálu, a přitom je to prapor do každého počasí.

Už před začátkem práce řešil výbor otázku, jestli se bude pořizovat replika starého praporu i s nápisem Sokol Dejvice II. na rubu, nebo se vytiskne již nový název Sokol Praha – Hanspaulka. Nakonec bylo

rozhodnuto, že využijeme přednosti digitálního tisku a udělají se prapory dva. Lícová strana bude shodná, ale jeden prapor bude přesnou kopií originálu, druhý bude mít na rubu nový název jednoty s datem změny názvu. Oba prapory teď spolu reprezentují naši jednotu. Jeden zastupuje originál, druhý je naším novodobým praporem.

Stejnou technikou se pracovalo i s žerdí. Obě korouhve ve tvaru lipového listu se ofotografovaly a technikou 3D tisku vytiskly.

Prapory nakonec obšíla další členka Sokola, Dana Rotheová podle originálu zlatou kroucenou šňůrou, Jiří Frynta připevnil žerdě a korouhve, upravil mosazné ozdoby a prapory jsou teď k nerozeznání od originálu.

Poprvé jsme je představili veřejnosti na oslavě Dne sokolstva 8. října 2019, kdy jsme s nimi také stáli čestnou stráž ve vstupní hale naší sokolovny při položení květin k pamětní desce obětí 2. světové války. Další uplatnění našly při Sokolském

běhu zdatnosti v Tyršově domě, a především při oslavě vyhlášení samostatnosti Československé republiky 28. 11. 2019 na Vítkově. Členové naší jednoty si mohli prapory prohlédnout v přestávce Mikulášské taneční zábavy.

Věřím, že dílo našich členů, Hany Fischerové, Markéty a Marka Jodasových, bude mít stejně dlouhé trvání, jako život historického praporu, ale že nový prapor nebude pronásledován osudem natolik, aby musel být schováván před zlobou a nenávistí.

Autor článku prosí všechny pamětníky, kteří vědí kde a jak byl náš sokolský prapor ukryván v době protektorátu i v době komunistické vlády, aby se mu ozvali. Je třeba dodatečně poděkovat členům Sokola a jejich rodinným příslušníkům za tyto činy odvahy, díky nimž se historický prapor zachoval do dnešních dnů. Vzpomínky budeme s radostí publikovat v našem časopise.

Jiří Frynta

Hurá do roku 2020

Hned v lednu jsme pro naše děti již po šesté pořádali závody ve sportovní gymnastice – Hanspaulský čtyřlístek. V úterý závodilo 42 dětí z oddílu Sportovní gymnastiky a z Tanečních oddílů. Do organizace se zapojilo 14 cvičitelk a členek výboru a přispěly tak k hladkému průběhu závodů. Přišli nám pomoci také rozhodčí z ostatních sokolských jednot: Sokola Vyšehrad, Hlubočepy a Vinohrady. Děti podaly nádherné výkony.

V únoru pojedou rodiny s dětmi se Sokolem na hory. Druhým rokem pojedeme do penzionu Roxana v Rokytnici nad Jizerou. Přihlášených je 18 rodin z naší jednoty a jejich přátel.

7. března odpoledne zveme všechny děti na naše Šibřinečky. Je to maškarní veselice plná hudby, tance, her, soutěží a nesmí chybět ani tombola a občerstvení. Večer následují Šibřinky pro dospělé sokolíky a jejich přátele.

Naše předškolní děti a nejmladší žactvo připravujeme na závody ve sportovní gymnastice, které se budou konat 4. 4. 2020 v Sokole Vršovice. Velmi nadané děti máme v několika oddílech: Předškolní děti, Sportovní gymnastika, Motýlci a Miniaerobik. Doufám, že se přidají i nejmenší děti z oddílu žactva.

Hned na druhý den, tedy v neděli 5.4.2020, pořádáme další tradiční a velmi oblíbenou akci – Putování za Velikonočním vajíčkem. Děti se svými rodiči putují po Hanspaulce podle plánu a plní různé sportovní a vědomostní úkoly. Na konci je čeká diplom, čokoládové a perníkové vajíčko. Perníková vajíčka pro děti peče každý rok naše nejstarší cvičitelka, Květa Průcknerová (92). Tuto krásnou akci zakládala se svou kolegyní Boženkou Zubrovou v padesátých letech minulého století. O oblíbenosti této naší akce svědčí účast 210 dětí z celé Prahy v minulém

roce. Takže určitě se svými dětmi či vnoučaty opět přijďte.

Konec dubna je pro cvičence v Sokole velmi důležitý. Konají se Župní přebory ve všestrannosti. Závodí se celý víkend. V pátek jsou závody v plavání, v sobotu v atletice a v neděli v gymnastice. Těchto závodů se naši členové zúčastňují již 8 let. Za tu dobu se naše výkonnost výrazně zlepšila. Hanspaulské děti získávají medaile na župní úrovni ve všech disciplínách a pravidelně se probojují i na celorepublikové přebory.

Květen se ponese v duchu příprav

na AKADEMII. Ta se bude konat ve čtvrtek 28. 5. 2020 od 16:30 v naší tělocvičně. Představí se většina našich oddílů od dvouletých dětí s jejich rodiči, až po Věrnou gardu. Srdečně vás všechny zveme.

Začátkem června se naši nejmenší zúčastní na Julisce závodů v atletice. Budou běhat, házet tenisákem a skákat do dálky. I na těchto závodech pravidelně získáváme plno medailí. Držte našim malým broučkům palce, ať i letos získají co nejvíc medailí.

Anička Horáková

Předvánoční čas v Sokole

Konec listopadu a první část prosince byly v Sokole opravdu bohaté na události. 17. listopadu závodili naši nejmenší na Míčovém trojboji. Náš oddíl rodičů a dětí se sice na předních místech neumístil, ale bojovali statečně. Zato naše jediná účastnice v kategorii Předškolní děti, si ze závodů přinesla zlatou medaili.

Naše gymnastky se opět zúčastnily závodů v Malém TeamGymu. Letos nejlépe zabodovalo družstvo staršího žactva, které se nám podařilo sestavit z 5 našich děvčat a ze 4 dětí z T. J. Sokol Hlubočepy. Na Malé oblasti získali první místo a na Velké oblasti – západ získaly místo druhé. Jsme na naše děti právem hrdí.

30. listopadu závodili naši senioři ve víceboji, který pořádala T. J. Slavoj Břevnov. Anička Červená ve své kategorii obhájila loňské zlato.

V prosinci jako každoročně přišel do našeho Sokola Mikuláš. Jak do hodiny předškolních dětí, tak do hodiny rodičů a dětí. Naše dvaadvadesátiletá Květa dětem tradičně napekla perníkové čertíky. Děti Mikulášovi předvedly, jak umí cvičit,

Čertíci a Motýlci mu zatančili a plno dětí zazpívalo nějakou koledu. Mikulášovi se u nás moc líbilo, rozdal dětem malé odměny a slíbil, že za rok zase rád přijde.

V sobotu 14. 12. jsme si tradičně závodili v plavání se svíčkami. Nebylo nás sice moc, ale všichni, kdo se zúčastnili, si závody opravdu moc užili.

Poslední čtvrtek před Vánoci se večer setkali cvičitelé a Věrná garda na Kryšpánu. Cože to je Kryšpán? Je to předvánoční setkání činovníků, cvičitelů, cvičenců a přátel Sokola. Každý přinesl nějaké dobroty, své speciality k jídlu i k pití. Zazpívali jsme si koledy a probrali plány na naši další činnost v roce 2020.

Opravdu poslední akce v roce 2019 se uskutečnila v neděli 22. 12. odpoledne. Na 30 dětí se svými rodiči přišlo zdobit stromečky zvířátkům. Sešli jsme se v 16:00 za Tescem na Hanspaulce a vydali jsme se k Velké louce. Na hřišti v Soborské ulici jsme si udělali krátkou přestávku. Pověděli jsme si s dětmi, jaká zvířátka v okolním lese žijí a co mají ráda. Zapálili jsme si lucerničky a lampionky a pokračovali v cestě. Na Velké louce jsme rozvěsili dobroty pro zvířátka: mrkvičky, jablíčka, oříšky, suché pečivo... zazpívali si koledy a popřáli si krásné Vánoce a šťastný nový rok 2020.

Anička Horáková

Bez obalu, nebo snad i bez odpadu?

Mladá generace vždy hledá svůj vlastní životní styl, pokud možno odlišný od života generace předchozí. Dnešní mládí nezažili nedostatky, nemají proto touhu hromadit věci. Věcí, které nepotřebují, se zbavují, mají spíše zájem o sdílení. Ve věcech nevidí jistoty, ale chtějí žít, cestovat, poznávat. Uvědomují si, že pokud chtějí více věcí, musí věnovat více času vydělávání peněz. A z rovnice, kde na jedné straně je čas a na druhé peníze, se stává nerovnost. Je věcí každého, čemu dá přednost. Trendem se stává konzumní minimalismus.

Důsledkem nadměrné spotřeby je nadměrné množství odpadu. Starší čtenáři jistě pamatují dobu „předplastovou“. Do obchodu jste si přinesli nákupní tašku, vrátili lahve od mléka, jogurtu, limonád, koupili nové, opět ve skle, rohlíky jste si odnesli v papírovém sáčku, v zelenině vám dali vše také do papíru, stejně tak u řezníka. Po vybalení nákupu zbyla trocha papírů, které se spálily v kamnech. Porovnejte to s dneškem.

Změněný životní styl přináší nejen více obalů, ale vyhazuje se i více jídla. Množství odpadu, které je důsledkem našeho životního stylu, ničí životní prostředí. Vbrzku i my začneme pocítovat tlak na snížení produkce odpadu z domácností. Čína, kam se řadu let vyvážely plasty a papír z Evropy, již dva roky tento odpad neodebírá, a tak evropské státy budou muset svůj oříšek rozlousknout samy.

Jako reakce na nesmyslné plýtvání vznikla v USA aktivita Zero Waste, neboli Život bez odpadů. Je to životní styl, který vychází z názoru, že všechny zdroje by měly být využívány opakovaně, jako se to děje v přírodě. Aby se minimalizoval odpad, případně se předcházelo jeho vzniku.

Jako Zero Waste je definován etický, ekonomický, efektivní a vizionářský cíl,

kteřý směřuje lidi ke změně jejich životního stylu a postupů tak, aby napodobili udržitelné přírodní cykly, kde jsou všechny materiály a výrobky navrženy tak, aby mohly být použity znovu.

Netýká se jen zákazníků, ale i výrobců, kteří by své výrobky měli navrhovat a vyrábět tak, aby šetřili všechny zdroje, daly se znovu recyklovat a nedocházelo k jejich spalování či jinému úbytku.

Nejnámější literaturou k tomuto tématu je kniha *Domácnost bez odpadu* americké autorky francouzského původu Bey Johnson. Vychází z toho, co zažila ona sama, jak žila její matka a babička na francouzském venkově zhruba v polovině dvacátého století. Pro nás, kteří již něco pamatujeme, je to objevování toho, v čem jsme vyrůstali. Maně jsem si při čtení této knihy vzpomněla na rčení o hospodyňce,

kteřá pro pírko... Ale nic se nesmí přehánět. Měli bychom si uvědomit, že hlavním tahounem naší ekonomiky je kupní síla obyvatel. Absolutní dodržování zásad uvedených v této knize by mohlo vést k tomu, že bychom si všechno opravdu museli vyrábět sami. Ale rozumná aplikace zásad, které nám pomohou zracionalizovat chod domácnosti, jistě nebude na škodu.

Ve své knize Domácnost bez odpadu uvádí autorka pět kroků, kterými by se měla řídit domácnost, která chce výrazně snížit své odpady, a tedy i negativní vliv na Zemi:

Krok 1: Zamítnout (co nepotřebujeme)

Krok 2: Zredukovat (co potřebujeme a nemůžeme zamítnout)

Krok 3: Zužítkovat (co spotřebujeme a nemůžeme zamítnout nebo zredukovat)

Krok 4: Zrecyklovat (co nemůžeme zamítnout, zredukovat, nebo zužítkovat)

Krok 5: Zkompostovat (zbytek)

Podle statistik vyprodukuje (ano, i vy, i když v průměru) ročně několik tun komunálního odpadu, včetně toho, který odnesete do kontejneru k recyklaci. Recyklace však není všelék. Je nákladná a zdaleka ne tak ekologická. Nejekologičtější je předejít vzniku odpadu. Jsou nadšenci, možná spíše fanatici, kteří dodržují všechna přikázání stylu Zero Waste a dokáží roční odpad jejich rodiny sméstnat do jedné zavařovací sklenice.

V příštím čísle přineseme tipy na to, jak šetřit životní prostředí i svou kapsu.

Literatura:

JOHNSON, Bea: **Domácnost bez odpadu**. Jak si zásadně zjednodušit život snížením produkce odpadu.

RATIA, Camille: **Bez odpadu**. Rady šité na míru vašemu rozpočtu, času i cíli.

TLUSTÁ, Barbora: **Bez obalu**. Jak žít Zero Waste.

Ludmila Čumplová
Pokračování příště

Co bylo

1. prosince 2019 o první neděli adventní byla doba „předvánočního bdění“ zahájena koncertem místního uskupení Hory fugit pod vedením Beaty Altior, jejímž hostem byl poprvé Miloslav Študent, který návštěvníkům představil arciloutnu i theorbu.

11. 12. 2019, přesně 70 let od Čihošťského zázraku byla slavena **rorátní ranní bohoslužba v kapli Nejsv. Trojice na Hadovce** za doprovodu Staročeských rorátů v podání Michaela Pospíšila. Slavení předsedal kanovník RNDr. Matuš Kocian, Ph.D., farář u sv. Matěje, spoluúčastnili se bohoslovci Arcibiskupského pražského semináře včetně zástupců vedení a vyučujících na KTF UK v Praze.

5. ledna 2020 byla oslavena doba vánoční **Tříkrálovým koncertem Hory fugit** v kostele sv. Matěje.

HANSPAULKA

VYDÁVÁ:

Tělocvičná jednota Sokol
a základní škola Hanspaulka

Redakce: Mgr. Ludmila Čumplová

Redakční rada: Ing. Jiří Dlouhý, PhDr. Wanda Dobrovská,
Jiří Frynta, Mgr. Eva Hauserová, PhDr. Zdeněk Jonák,
Mgr. Marie Kuldová, Libuše Novotná,
Ing. Ladislav Trojan

Za věcný obsah článků odpovídají autoři

E-mail redakce: casopishanspaulka@gmail.com

Grafická úprava: Markéta Jodasová

Korektury: PhDr. Zdeněk Jonák

Tisk: Kopírování Havránek, Jungmannova 3, Praha 1

Tělocvičná jednota Sokol Praha-Hanspaulka,

Na Hanspaulce 2, 160 00 Praha 6

Tel.: 233 333 820

Číslo účtu TJ Sokol: 162860329/0800,
variabilní symbol 05010

E-mail: info@sokol-hanspaulka.cz

Internet: <http://www.sokol-hanspaulka.cz/>

Základní škola Hanspaulka,

Sušická 29/1000, 160 00, Praha 6

Tel.: 224 310 365

E-mail: zshanspaulka@zshanspaulka.cz

Internet: <http://www.zshanspaulka.cz>

Děkujeme spolupracovníkům, kteří bez nároku
na honorář píší články,
obstarávají grafickou úpravu, korektury a distribuci.

Uzávěrka tohoto čísla 15. 2. 2020

Uzávěrka příštího čísla 17. 5. 2020

Časopis je vydáván s finanční podporou
Městské části Praha 6.

Časopis Hanspaulka na internetu:

<http://www.sokol-hanspaulka.cz/html/casopis.php>

INFORMACE

■ KNIHOVNA ŽŠ HANSPAULKA I PRO VEŘEJNOST

Přes devět tisíc knih pro děti i dospělé. Vchod ze Sušické ulice.

Otevřeno:	Pondělí	12 - 18
	Úterý	9 - 15
	Středa	12 - 15
	Čtvrtek	10 - 18
	Pátek	12 - 15

O prázdninách zavřeno

Nový katalog školní knihovny na dolní liště webové stránky
ŽŠ Hanspaulka <https://www.zshanspaulka.cz/index2.htm>

■ SEMÍNKOVNA HANSPAULKA

Pondělí a čtvrtek ve školní knihovně ŽŠ Hanspaulka
od 13 hodin. Vchod ze Sušické ulice.

■ CVIČENÍ PRO VEŘEJNOST V ŽŠ HANSPAULKA

Pilates - pondělí 18:00 - 19:00, středa 18:00 - 19:00

Zdravotně-kondiční cvičení pro zdravá záda
středa 19:00 - 20:00

FIT MIX (AE, Zumba, Tabata, Bodystyling, posilování, strečink)
čtvrtek 18:00 - 19:00 (pro mládež i dospělé)

Cvičení pro zdravá záda vhodná nejen pro seniory
pátek 10:00 - 11:00

Fyziobalance úterý 19:00 - 20:00, 20:00 - 21:00 a čtvrtek
19:00 - 20:00

SM systém - čtvrtek 20:00 - 21:00

■ HANSPAULSKÉ KALENDÁRIUM

- 7. 3. Šibřinečky 15.30
- 9. 3. Šibřinečky 19.30 - 24.00
zahájení rekonstrukce fary,
žádné akce zde nebudou
- 13. 3., 16.30 h. křížová cesta
kaple Nejsvětější Trojice na Hadovce
- 19. 3., 18.30 h. Valná hromada Sokola Hanspaulka
- 27. 3. Noc s Andersenem
- 28. 3. Den učitelů
- 2. 4. Zápis do 1. třídy
- 5. 4., 9-10 h. Putování za velikonočním vajíčkem
start od sokolovny
- 9. - 13. 4. Velikonoční prázdniny
- 22. 4. Den Země
- 25. 4. Hanspaulské dovádění, Hanspaulcup
- 8. 5., 17.17 h. jarní koncert
kaple sv. Michaela na Pernikářce
- 17. 5., 10.00 h. Svatomatějská pouť - kostel a fara
- 28. 5., 13.30 h. Akademie - 16,30
- 29. 5. Hanspaulský společenský večer
- 1. 6. Školní den dětí
- 7. 6. (čas bude upřesněn) - Trojiční pouť
kaple Nejsvětější Trojice na Hadovce
- 11. 6. Pasování prvňáčků na čtenáře
- 21. 6. Akademie, Hanspaulský festival
- 24. 6. Červnové klání
- 26. 6. Vysvědčení

Městská
část
Praha

6

Roh ulice Kladenská a Žukovova (Evropská)

Foto z roku 1961

Foto z roku 2020